

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 29.9.2011
COM(2011) 588 τελικό

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

28η ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΛΕΓΧΟ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΤΗΣ ΕΕ (2010)

{SEC(2011) 1093 τελικό}

{SEC(2011) 1094 τελικό}

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η 28^η ετήσια έκθεση της Επιτροπής 2010 για τον έλεγχο της εφαρμογής του δικαίου της ΕΕ επικεντρώνεται σε ζητήματα στρατηγικού χαρακτήρα και στην αξιολόγηση της ισχύουσας σήμερα νομοθεσίας, σύμφωνα με τη γενική μορφή για τις ετήσιες εκθέσεις όπως καθορίζεται από την ανακοίνωση της Επιτροπής του 2007 για μια «Ευρώπη αποτελεσμάτων – Εφαρμογή του κοινοτικού δικαίου» («η ανακοίνωση του 2007»)¹.

Η δομή της παρούσας έκθεσης είναι παρόμοια με αυτή των προηγούμενων ετών².

2. ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

2.1. Τα κυριότερα νέα χαρακτηριστικά της διαχείρισης των παραβάσεων

Το 2010 η Επιτροπή συνέχισε να εφαρμόζει, να συμπληρώνει και να αναπροσαρμόζει τη μεταρρύθμιση της διαχείρισης των παραβάσεων, όπως ξεκίνησε με την ανακοίνωση του 2007, και στους τέσσερις τομείς οι οποίοι θεωρήθηκε ότι χρήζουν περαιτέρω βελτιώσεων.

Δόθηκε ιδιαίτερη προσοχή στην αποτελεσματική διαχείριση υποθέσεων μέσω της συνεχούς ανάπτυξης και αξιολόγησης της λειτουργίας του «EU Pilot», του πιλοτικού εργαλείου της ΕΕ για το διάλογο και την επίλυση των προβλημάτων με τα κράτη μέλη. Το εργαλείο βασίζεται σε ένα μέτρο που είχε ήδη ληφθεί το 2009 με τη δημιουργία ενός νέου συστήματος καταχώρισης (CHAP «Complaints Handling – *Accueil des Plaignants*») (*Χειρισμός των καταγγελιών*) για καταγγελίες και αιτήσεις για πληροφορίες σχετικά με την εφαρμογή του ενωσιακού δικαίου που υποβάλλονται από κράτος μέλος (για περισσότερες πληροφορίες όσον αφορά το CHAP και το «EU Pilot», βλ. 3.2).

Η Επιτροπή ενίσχυσε επίσης τα προληπτικά μέτρα, ενσωματώνοντας, για παράδειγμα, τη μελλοντική εφαρμογή του ενωσιακού δικαίου στις αξιολογήσεις επιπτώσεων νέων πρωτοβουλιών και προωθώντας σχέδια εφαρμογής για την υποστήριξη της διαδικασίας μεταφοράς νέων οδηγιών (βλ. 3.4).

Η θέση σε ισχύ της συνθήκης της Λισαβόνας επέφερε σημαντικές αλλαγές στη διαχείριση των παραβάσεων. Μία από αυτές τις καινοτομίες είναι η δυνατότητα να ζητά η Επιτροπή, σε αρχικό στάδιο της διαδικασίας, την επιβολή οικονομικών κυρώσεων σε ένα κράτος μέλος για παράβαση της υποχρέωσής του να ανακοινώσει τα μέτρα μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο μιας οδηγίας που εκδόθηκε στο πλαίσιο νομοθετικής διαδικασίας (άρθρο 260 της ΣΛΕΕ, τρίτη παράγραφος). Το 2010, η Επιτροπή παρουσίασε σε μία ανακοίνωση την πολιτική της για την εφαρμογή αυτού του νέου μέσου.³ (βλ. 3.1.1).

Τέλος, η έκδοση της αναθεωρημένης συμφωνίας πλαίσιο για τις σχέσεις μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και της Επιτροπής⁴ κατέληξε σε πιο ολοκληρωμένες διατάξεις σχετικά με την ενημέρωση και τη συνεργασία στον τομέα της πολιτικής παραβάσεων (3.6.).

¹ COM(2007)502 τελικό.

² Για τις προηγούμενες εκθέσεις, βλ.:

http://ec.europa.eu/eu_law/infringements/infringements_annual_report_en.htm

³ ΕΕ C 12 της 15.1.2011, σ. 1.

⁴ ΕΕ L 304 της 20.11.2010, σ. 47.

2.2. Γενικές στατιστικές

Το 2010, το *κεκτημένο* της ΕΕ περιελάμβανε, εκτός από το πρωτογενές δίκαιο (συνθήκες), περί τους 8400 κανονισμούς και σχεδόν 2000 οδηγίες.

Όπως και κατά τα προηγούμενα έτη, η παρούσα ετήσια έκθεση⁵ παρέχει μία επισκόπηση των βασικών στατιστικών δεδομένων που αφορούν τη διαχείριση από την Επιτροπή υποθέσεων οι οποίες συνδέονται με την εφαρμογή του ενωσιακού δικαίου. Εντούτοις, για να ερμηνευτούν σωστά αυτά τα δεδομένα, είναι σημαντικό να λαμβάνεται υπόψη ότι η Επιτροπή εισήγαγε δύο νέα εργαλεία διαχείρισης (πριν από την παράβαση) σε αυτόν τον τομέα: το CHAP (καταχώριση των καταγγελιών και των αιτήσεων για πληροφορίες) και το «EU Pilot» (επίλυση των προβλημάτων με τα κράτη μέλη). Για περισσότερες πληροφορίες όσον αφορά τα νέα εργαλεία διαχείρισης, βλ. 3.2.

Προηγουμένως, μια ενιαία βάση των «δεδομένων των παραβάσεων» (NIF) περιείχε όλα τα είδη των υποθέσεων ανεξάρτητα από την προέλευσή τους και από το στάδιο της διαδικασίας. Μεσοπρόθεσμα, αυτή η βάση δεδομένων θα περιλαμβάνει μόνον υποθέσεις για τις οποίες η Επιτροπή έλαβε επίσημα μέτρα, αρχής γενομένης από την προειδοποιητική επιστολή που αποστέλλεται στο κράτος μέλος δυνάμει του άρθρου 258 της ΣΛΕΕ. Προς το παρόν περιέχει ακόμη ορισμένες υποθέσεις που βρίσκονται σε πριν από την παράβαση φάση (ιδίως καταγγελίες) οι οποίες στο πλαίσιο του νέου συστήματος θα είχαν εξεταστεί στο CHAP και το «EU Pilot».

2.2.1. Αριθμός υποθέσεων ανάλογα με την προέλευσή τους

Στα τέλη του 2010, η βάση δεδομένων των παραβάσεων περιελάμβανε περί τις 2100 εκκρεμούσες υποθέσεις παράβασης. Σε σύγκριση με τα τέλη του προηγούμενου έτους (περίπου 2900 υποθέσεις), ο αριθμός των εκκρεμών διαδικασιών μειώθηκε σχεδόν κατά 30%. Τούτο οφείλεται εν μέρει στο γεγονός ότι οι νέες καταγγελίες και οι νέες υποθέσεις που κινήθηκαν αυτεπάγγελα καταχωρίστηκαν και εξετάστηκαν είτε στη βάση δεδομένων CHAP είτε στη βάση δεδομένων του «EU Pilot» (βλ. στοιχεία από αυτές τις βάσεις δεδομένων στο σημείο 3.2). Το ποσοστό επιτυχίας της επίλυσης των προβλημάτων μέσω του «EU Pilot» συνέβαλε επίσης σημαντικά στη μείωση του αριθμού των διαδικασιών παράβασης για τα κράτη μέλη που συμμετέχουν σε αυτό από την αρχή της εφαρμογής του, τον Απρίλιο του 2008.

Η γενικευμένη χρήση των εργαλείων για την εξέταση πριν από την παράβαση των καταγγελιών και των υποθέσεων που κινούνται αυτεπάγγελα άλλαξε στη βάση δεδομένων των παραβάσεων την αναλογία των υποθέσεων σε σχέση με την προέλευσή τους. Στα τέλη του 2009, το 53% των εκκρεμών υποθέσεων προέρχονταν από καταγγελίες· το 2010, αριθμός αυτός μειώθηκε (πλέον του 10%) και αντιπροσωπεύει λίγο περισσότερο από το 40% των υποθέσεων.

739 εκκρεμείς υποθέσεις (περίπου το 35% όλων των υποθέσεων) προέρχονται από υποθέσεις που κινήθηκαν αυτεπάγγελα από την Επιτροπή, το οποίο αντιπροσωπεύει μείωση σε σχέση με το 2009 (925). Ωστόσο, ο αριθμός επηρεάζεται από το γεγονός ότι οι υπηρεσίες της Επιτροπής χειρίζονται τώρα τις νέες υποθέσεις που κινούνται αυτεπάγγελα καταρχήν μέσω του «EU Pilot».

⁵ Η παρούσα έκθεση παρουσιάζει τα βασικά στοιχεία· το έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής (SEC(2011) 1094 τελικό) περιλαμβάνει πιο αναλυτικά δεδομένα

Οι 470 εκκρεμείς υποθέσεις που κινήθηκαν για *μη κοινοποίηση*⁶ αντιπροσωπεύουν το 22% των συνολικών εκκρεμών υποθέσεων. Σε σύγκριση με τα ίδια δεδομένα για το 2009, σημειώνεται αύξηση σε απόλυτους όρους: μόνον 407 υποθέσεις που κινήθηκαν για μη κοινοποίηση εκκρεμούσαν στα τέλη του 2009. Τούτο εξηγείται εν μέρει από το γεγονός ότι η ατζέντα μεταφοράς το 2010 περιελάμβανε περισσότερες οδηγίες απ' ότι το 2009 (βλ. 3.1.1).

Το 2010 η Επιτροπή έθεσε στο αρχείο 987 υποθέσεις καταγγελιών και υποθέσεις που κινήθηκαν αυτεπάγγελτα (2009: 1389). Στην πλειονότητα των περιπτώσεων, το κλείσιμο αυτό (431 αποφάσεις) συνέβη πριν από την αποστολή της προειδοποιητικής επιστολής στο ενδιαφερόμενο κράτος μέλος και οφείλετο στο γεγονός ότι το κράτος μέλος έλαβε κατάλληλα μέτρα απαντώντας στην Επιτροπή προκειμένου να συμμορφωθεί με το ενωσιακό δίκαιο.

312 επιπλέον υποθέσεις ετέθησαν στο αρχείο μετά την αποστολή της προειδοποιητικής επιστολής και πριν από την αποστολή αιτιολογημένης γνώμης στο κράτος μέλος (2009: 341) και 130 μετά την αποστολή αιτιολογημένης γνώμης αλλά πριν την παραπομπή της υπόθεσης στο Δικαστήριο (το 2009: 151). Έτσι, οι ανωτέρω αριθμοί δείχνουν ότι στο 88% των περιπτώσεων που τέθηκαν στο αρχείο, η υπόθεση δεν έφτασε ως το Δικαστήριο διότι τα κράτη μέλη επίλυσαν τα νομικού τύπου προβλήματα που επεσήμανε η Επιτροπή προτού καταστεί αναγκαίο να κινηθεί το επόμενο στάδιο της διαδικασίας παράβασης.

2.2.2. Αριθμός υποθέσεων ανά κράτος μέλος και τομέα πολιτικής

Η Ιταλία είναι το κράτος μέλος κατά του οποίου εκκρεμούσαν οι περισσότερες διαδικασίες παράβασης στα τέλη του 2010 (176 υπό εξέλιξη υποθέσεις), ακολουθούμενη από το Βέλγιο (159) και την Ελλάδα (157). Η Μάλτα, η Λιθουανία και η Λετονία είναι τα τρία κράτη μέλη με το χαμηλότερο αριθμό εκκρεμών υποθέσεων παράβασης (25, 27 και 32 υποθέσεις, αντίστοιχα). Η Ιταλία και η Ελλάδα ήταν επίσης τα κράτη μέλη κατά των οποίων κινήθηκαν το 2010 οι περισσότερες νέες διαδικασίες παράβασης (90 και 89, αντιστοίχως), ακολουθούμενες από το Ηνωμένο Βασίλειο (75 νέες υποθέσεις το 2010). Οι λιγότερες νέες διαδικασίες (19) κινήθηκαν κατά της Λιθουανίας το 2010· η Δανία και η Μάλτα καταλαμβάνουν τη δεύτερη και την τρίτη θέση με 22 και 25 νέες υποθέσεις, αντίστοιχα. Ακόμη και αν η Ιταλία και η Ελλάδα μπόρεσαν να κλείσουν περίπου το 40% των νέων υποθέσεών τους κατά το ίδιο έτος, μετέφεραν στο 2011 τις περισσότερες νέες υποθέσεις (49 και 50 υποθέσεις, αντιστοίχως). Ο αριθμός των προς μεταφορά υποθέσεων είναι σχετικά υψηλός για την Πολωνία και την Ισπανία (40 νέες υποθέσεις έκαστη). Τις λιγότερες προς μεταφορά υποθέσεις είχαν η Μάλτα (8), η Δανία (10) και η Λιθουανία (11).

Οι τρεις τομείς πολιτικής όπου σημειώνονται οι περισσότερες παραβάσεις (περιβάλλον, εσωτερική αγορά και φορολογία) αντιπροσωπεύουν το 52% όλων των υποθέσεων παράβασης. Άνω του ενός πέμπτου του συνόλου των εκκρεμών υποθέσεων (444) συνδέονται με την περιβαλλοντική νομοθεσία, ενώ ο αριθμός των υποθέσεων στους τομείς της εσωτερικής αγοράς και της φορολογίας ανέρχεται αντίστοιχα σε 326 και 324, δηλ. σε 15% του συνόλου των υποθέσεων παράβασης για καθένα απ' αυτούς τους δύο τομείς.

Εντούτοις, το 2010, οι περισσότερες νέες διαδικασίες παράβασης δεν κινήθηκαν σε κανέναν από τους προηγούμενους τρεις τομείς πολιτικής, αλλά στον τομέα της υγείας και της προστασίας των καταναλωτών (273), από τις οποίες οι (254) ήταν υποθέσεις μη

⁶ Υποθέσεις στις οποίες το σχετικό κράτος μέλος δεν εκπλήρωσε την υποχρέωσή του να κοινοποιήσει τα μέτρα μεταφοράς μιας οδηγίας στο εθνικό δίκαιο.

κοινοποίησης. Τη δεύτερη και τρίτη θέση των τομέων για το μεγαλύτερο αριθμό νέων διαδικασιών παράβασης που κινήθηκαν το 2010 καταλαμβάνουν το περιβάλλον και η εσωτερική αγορά (229 και 191 υποθέσεις, αντίστοιχα). Η Επιτροπή έθεσε ωστόσο στο αρχείο την πλειονότητα των νέων υποθέσεων μη κοινοποίησης στον τομέα της υγείας και της προστασίας των καταναλωτών έως τα τέλη του 2010, αφήνοντας εκκρεμείς μόνον 62 υποθέσεις. Αντίθετα, περί τα δύο τρίτα των νέων διαδικασιών ήταν ακόμη σε εκκρεμότητα στους τομείς του περιβάλλοντος, της εσωτερικής αγοράς και των μεταφορών (148, 131 και 116 υποθέσεις, αντίστοιχα), τομείς οι οποίοι παρουσιάζουν τον υψηλότερο αριθμό μεταφοράς νέων υποθέσεων στο 2011.

2.3. Αναφορές

Όπως και κατά το προηγούμενο έτος, ο τομέας του περιβάλλοντος ήταν αυτός στον οποίο υποβλήθηκε ο μεγαλύτερος αριθμός αναφορών προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο (120). Προβλήματα που σχετίζονται με την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων των έργων αποτέλεσαν αντικείμενο 42 αναφορών, ακολουθούμενα από την προστασία της φύσης (32) και τη διαχείριση των λυμάτων (20). Στον τομέα της ποιότητας του ύδατος και των θαλάσσιων πόρων υποβλήθηκαν 14 επιπλέον αναφορές. Σημαντικός αριθμός των αναφορών συνδέονται με τη δικαιοσύνη, τα θεμελιώδη δικαιώματα και την ιθαγένεια (61), εκ των οποίων οι μισές αφορούσαν την ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων. Η εσωτερική αγορά και οι υπηρεσίες αποτελούσαν επίσης σημαντικό μέρος των αναφορών (49), μεταξύ των οποίων τα επαγγελματικά προσόντα (13) και η ελεύθερη παροχή υπηρεσιών (11) παρέμειναν οι τομείς με τον υψηλότερο αριθμό αναφορών. Πολλές αναφορές αφορούσαν φορολογικά ζητήματα (44), ιδίως στον τομέα της έμμεσης φορολογίας (33). Τα θέματα που συνδέονται με την απασχόληση κατείχαν επίσης πολύ υψηλή θέση: από τις 36 αναφορές, οι 32 αφορούσαν την ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων και το συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης.

Για παράδειγμα, οι αναφορές προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο οδήγησαν σε διαδικασίες παράβασης για κανόνες που εισάγουν διακρίσεις για επιβολή φόρου κληρονομιάς, για τις δραστηριότητες και τον έλεγχο των ιδρυμάτων συνταξιοδοτικών παροχών και για διακρίσεις εις βάρος των επί μακρόν διαμενόντων.

Καθώς η εσφαλμένη εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων είναι μία από τις πρώτες αιτίες της υποβολής αναφοράς, είναι σκόπιμο να υπενθυμιστεί η προθεσμία εφαρμογής της νομοθεσίας στα δώδεκα νέα κράτη μέλη. Η σχετική οδηγία της ΕΕ (85/337/ΕΟΚ)⁷ εφαρμόζεται μόνο στα έργα για τα οποία ζητήθηκε η άδεια μετά από τις ημερομηνίες ένταξης των νέων κρατών μελών (δηλ. 1^η Μαΐου 2004 και 1^η Ιανουαρίου 2007).

Ένας αυξανόμενος αριθμός αναφορών επέστησε την προσοχή της Επιτροπής σε δυσλειτουργίες της εφαρμογής της οδηγίας 2004/80/ΕΚ για την αποζημίωση των θυμάτων εγκληματικών πράξεων⁸, ιδίως στην Ιταλία και στην Ελλάδα. Η εισαγωγή μεταχειρισμένων αυτοκινήτων και τα τέλη ταξινόμησης που επιβάλλονται από τα κράτη μέλη συνέχισαν να αποτελούν αντικείμενο αναφορών.

⁷ Οδηγία 85/337/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 27^{ης} Ιουνίου 1985 για την εκτίμηση των επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων δημοσίων και ιδιωτικών έργων στο περιβάλλον, ΕΕ L 175 της 5.7.1985, σ. 40.

⁸ Οδηγία 2004/80/ΕΚ του Συμβουλίου, της 29^{ης} Απριλίου 2004, για την αποζημίωση των θυμάτων εγκληματικών πράξεων, ΕΕ L 261 της 6.8.2004, σ. 15.

Συμπέρασμα: Κατά γενικό κανόνα, ο αριθμός των υπό εξέλιξη διαδικασιών παράβασης μειώθηκε το 2010 σε σύγκριση με τα προηγούμενα έτη. Αν και σε αυτό το στάδιο δεν είναι δυνατόν να εντοπιστούν όλοι οι λόγοι αυτής της τάσης, μία εξήγηση είναι η δημιουργία του «EU Pilot» το οποίο συμβάλλει στη διασάφηση και την ικανοποιητική επίλυση ορισμένων προβλημάτων που έθιξε η Επιτροπή σχετικά με την εφαρμογή του ενωσιακού δικαίου, χωρίς ωστόσο να χρειαστεί να κινήσει διαδικασία παράβασης. Το περιβάλλον, η εσωτερική αγορά και η νομοθεσία στον τομέα της φορολογίας παραμένουν οι τομείς πολιτικής με το μεγαλύτερο αριθμό αναφορών, ενώ ζητήματα που συνδέονται με το περιβάλλον, την ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων και τα θεμελιώδη δικαιώματα αποτέλεσαν αντικείμενο της πλειονότητας των αναφορών προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

3. ΒΑΣΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

3.1. Καθυστερημένη μεταφορά

3.1.1. Γενική ανάπτυξη των πολιτικών

Τα κράτη μέλη όφειλαν να μεταφέρουν στο εθνικό δίκαιο περισσότερες οδηγίες κατά μέσο όρο το 2010 απ' ό,τι το 2009 (δηλ. 111 σε σύγκριση με 71 οδηγίες). Παράλληλα, η Επιτροπή χρειάστηκε να κινήσει ένα σημαντικά υψηλότερο αριθμό διαδικασιών μη κοινοποίησης το 2010 (855 υποθέσεις) απ' ό,τι το 2009 (531). Αν και πάνω από το ήμισυ αυτών των υποθέσεων μη κοινοποίησης που κινήθηκαν πρόσφατα μπόρεσαν να τεθούν στο αρχείο, οι 410 υποθέσεις δεν είχαν διεκπεραιωθεί ακόμη στα τέλη του 2010. Έτσι, μαζί με τις 60 υποθέσεις μη κοινοποίησης που είχαν συσσωρευτεί από προηγούμενα έτη, στα τέλη του 2010, εκκρεμούσαν συνολικά 470 υποθέσεις μη κοινοποίησης.

Ο αριθμός αυτός αντιπροσωπεύει αύξηση κατά 15% περίπου σε σχέση με τον αριθμό των υποθέσεων μη κοινοποίησης που εκκρεμούσαν στις αρχές του 2010, οπότε υπήρχαν ακόμη μόνον 407 υποθέσεις.

Η διαδικασία μεταφοράς είναι πιο αποτελεσματική στη Δανία και στη Μάλτα (5 εκκρεμείς υποθέσεις μη κοινοποίησης έκαστη), ενώ παίρνει περισσότερο χρόνο στην Ιταλία (34 υποθέσεις) και στην Πολωνία (32 υποθέσεις).

Πολύ συχνά, μεγάλος αριθμός κρατών μελών υπερβαίνει την προθεσμία μεταφοράς μιας δεδομένης οδηγίας. Μόλις η Επιτροπή κινήσει τη διαδικασία παράβασης, η κοινοποίηση εθνικών μέτρων αυξάνεται έντονα, πράγμα που επιτρέπει την περάτωση των διαδικασιών. Από τις 792 υποθέσεις μη κοινοποίησης που έθεσε η Επιτροπή στο αρχείο το 2010, οι 558 διαδικασίες είχαν περατωθεί μετά την αποστολή προειδοποιητικής επιστολής και πριν την αποστολή αιτιολογημένης γνώμης στα κράτη μέλη. Κατόπιν, η μεταφορά καθυστερεί περαιτέρω μόνο σε λίγα κράτη μέλη.

Η Επιτροπή θα είναι σε θέση να χειρίζεται αποτελεσματικότερα τα προβλήματα που απορρέουν από καθυστερήσεις μεγάλης διάρκειας μέσω της εφαρμογής του άρθρου 260 παράγραφος 3 της ΣΛΕΕ. Η διάταξη αυτή επιτρέπει στο Δικαστήριο να επιβάλλει χρηματικές ποινές, ήδη στο στάδιο της πρώτης παραπομπής στο Δικαστήριο δυνάμει του άρθρου 258 της ΣΛΕΕ, σε ένα κράτος μέλος που δεν έχει μεταφέρει μια νομοθετική οδηγία, εάν το έχει ζητήσει η Επιτροπή. Προηγουμένως, οι χρηματικές ποινές για υποθέσεις μη κοινοποίησης μπορούσαν να εφαρμοστούν σε μία διαδικασία δύο σταδίων, δηλ. αν ένα κράτος μέλος δεν

είχε συμμορφωθεί με προηγούμενη απόφαση του Δικαστηρίου.⁹ Για την προσφυγή στο άρθρο 260 παράγραφος 3 της ΣΛΕΕ, η Επιτροπή κατέστησε σαφές ότι θα κάνει χρήση αυτής της νέας διάταξης. Αναμένεται ότι η διάταξη αυτή θα συμβάλει σημαντικά στην ενίσχυση της έγκαιρης μεταφοράς του ενωσιακού δικαίου από τα κράτη μέλη.

3.1.2. *Ειδικές πτυχές των διαφόρων τομέων*

Αν κρίνει κανείς από τον αριθμό των υποθέσεων, φαίνεται ότι η μεταφορά καθυστερεί κυρίως στους τομείς του περιβάλλοντος (115 εκκρεμείς υποθέσεις), των μεταφορών (104) και της εσωτερικής αγοράς και των υπηρεσιών (78).

Όσον αφορά την *περιβαλλοντική νομοθεσία* της ΕΕ, πολύ μεγάλος αριθμός κρατών μελών υπερβαίνει συχνά τις προθεσμίες, και κατά κανόνα συμμορφώνεται μετά από την κίνηση της διαδικασίας παράβασης, ενώ παρατεταμένες καθυστερήσεις σημειώνονται σε λίγα μόνον κράτη μέλη. Ένα παράδειγμα ιδιαίτερα αργής μεταφοράς είναι η οδηγία 2004/35/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την περιβαλλοντική ευθύνη όσον αφορά την πρόληψη και την αποκατάσταση περιβαλλοντικής ζημίας¹⁰. Μόνον τέσσερα κράτη μέλη την μετέφεραν εγκαίρως και το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο εξέδωσε αποφάσεις κατά επτά κρατών μελών.

Το 2010 η μεταφορά των οδηγιών που διέπουν την *εσωτερική αγορά* παρουσίασε κατά κανόνα τα ίδια χαρακτηριστικά με αυτά που παρατηρήθηκαν στους άλλους τομείς πολιτικής. Εντούτοις, μετά από τις περιόδους έντονης νομοθετικής δραστηριότητας το 2009 και το 2010, ιδίως στον τομέα των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, η Επιτροπή αντιμετώπισε έντονη αύξηση των υποθέσεων μη κοινοποίησης σε αυτόν τον τομέα. Η καθυστερημένη μεταφορά στο εθνικό δίκαιο οφείλεται συχνά στο ευρύ πεδίο εφαρμογής της σχετικής νομοθεσίας. (οδηγία για τις υπηρεσίες 2006/123/EK¹¹, οδηγία ΙΕΣΠ 2003/41/EK¹²) ή, για παράδειγμα, στον τραπεζικό τομέα, η καθυστερημένη μεταφορά στο εθνικό δίκαιο προκλήθηκε από τις σχετικά σύντομες προθεσμίες μεταφοράς (μεταξύ 1 και 15 μηνών), οι οποίες καθορίστηκαν λόγω της επείγουσας ανάγκης αντιμετώπισης της χρηματοπιστωτικής κρίσης.

Η καθυστερημένη μεταφορά στο εθνικό δίκαιο αφορά συχνά τις οδηγίες στον τομέα των μεταφορών, ιδίως αυτές που ρυθμίζουν τις οδικές και θαλάσσιες μεταφορές. Σχετικά με αυτό το θέμα, τα κράτη μέλη πληροφόρησαν τις υπηρεσίες της Επιτροπής ότι οι καθυστερήσεις στη μεταφορά στο εθνικό δίκαιο οφείλονταν στους ακόλουθους λόγους: έλλειψη επαρκούς εμπειρογνομosύνης και πόρων, καθώς και πολύπλοκες εσωτερικές διαδικασίες λήψης αποφάσεων στα κράτη μέλη. Τα κράτη μέλη ζητούν επίσης περισσότερη στήριξη από την Επιτροπή κατά την περίοδο μεταξύ της θέσης σε ισχύ και της προθεσμίας μεταφοράς.

Η έγκαιρη μεταφορά αποτελεί επίσης βασικό θέμα για τη *δικαστική συνεργασία, τα θεμελιώδη δικαιώματα και την ιθαγένεια*. Δεδομένου ότι μέρος αυτών των τομέων υπάγεται προηγουμένως στον πρώην τρίτο πυλώνα, η Επιτροπή πρέπει να εφαρμόζει ταυτόχρονα οδηγίες και αποφάσεις-πλαίσιο σε αυτόν τον τομέα. Σε πολλούς τομείς που διέπονται από

⁹ ΕΕ C 12 της 15.1.2011, σ. 1.

¹⁰ ΕΕ L 143 της 30. 4. 2004, σ. 56.

¹¹ Οδηγία 2006/123/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12^{ης} Δεκεμβρίου 2006, σχετικά με τις υπηρεσίες στην εσωτερική αγορά, ΕΕ L 376 της 27.12.2006, σ. 36.

¹² Οδηγία 2003/41/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 3^{ης} Ιουνίου 2003, για τις δραστηριότητες και την εποπτεία των ιδρυμάτων που προσφέρουν υπηρεσίες επαγγελματικών συνταξιοδοτικών παροχών, ΕΕ L 235 της 23.09.2003, σ. 10.

οδηγίες, ιδίως στον τομέα της ελεύθερης κυκλοφορίας των προσώπων, της ιθαγένειας και της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών, έχει ήδη επιτευχθεί η πλήρης μεταφορά. Το 2010, κατέστη δυνατό να προστεθεί σε αυτόν τον κατάλογο και η προστασία των καταναλωτών, με την περάτωση της τελευταίας διαδικασίας παράβασης, η οποία αφορούσε την ατελή μεταφορά της οδηγίας 2005/29/EK για τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές¹³. Αντίθετα, οι τομείς που υπάγονταν στον πρώην τρίτο πυλώνα και που διέπονται τώρα από αποφάσεις-πλαίσιο που προηγούνται της συνθήκης της Λισαβόνας παρουσιάζουν καθυστέρηση όσον αφορά τη μεταφορά στο εθνικό δίκαιο. Η Επιτροπή δεν μπορεί να κινήσει διαδικασίες παράβασης βάσει αυτών των αποφάσεων-πλαίσιο για πενταετή περίοδο που υπολογίζεται από τη θέση σε ισχύ της συνθήκης της Λισαβόνας¹⁴.

Τα προβλήματα που αφορούν την καθυστερημένη μεταφορά στο εθνικό δίκαιο είναι σπάνια στους τομείς πολιτικής που έχουν σταθερό *κεκτημένο* οδηγιών (π.χ. γεωργική πολιτική). Η ενωσιακή νομοθεσία στους τομείς των επιχειρήσεων και της βιομηχανίας, της απασχόλησης και των κοινωνικών υποθέσεων καθώς και της έμμεσης φορολογίας είναι άλλοι τομείς για τους οποίους δεν παρατηρήθηκαν σημαντικές δυσκολίες όσον αφορά την έγκαιρη μεταφορά στο εθνικό δίκαιο.

Συμπέρασμα: Υπάρχουν ακόμη σαφώς προσδιορισμένοι τομείς στους οποίους η καθυστερημένη μεταφορά των οδηγιών αποτελεί συχνό φαινόμενο, όπως ο τομέας του περιβάλλοντος, της εσωτερικής αγοράς, των μεταφορών και της δικαστικής συνεργασίας, των θεμελιωδών δικαιωμάτων και της ιθαγένειας. Η συνθήκη της Λισαβόνας παρέσχε ένα πρόσθετο μέσο στην Επιτροπή που θα μπορούσε να βοηθήσει στην αλλαγή αυτής της μη ικανοποιητικής κατάστασης (άρθρο 260 παράγραφος 3 της ΣΛΕΕ).

3.2. Βελτιωμένες μέθοδοι εργασίας για τη διαχείριση των υποθέσεων που αφορούν την εφαρμογή του ενωσιακού δικαίου

CHAP: Με την εφαρμογή του CHAP, το Σεπτέμβριο του 2009, η Επιτροπή διαθέτει τώρα ένα εργαλείο που έχει σχεδιαστεί ειδικά για την καταχώριση και τη διαχείριση των καταγγελιών και των αιτήσεων για πληροφορίες που υποβάλλονται από τους Ευρωπαίους πολίτες σχετικά με την εφαρμογή του ενωσιακού δικαίου από ένα κράτος μέλος. Το CHAP διασφαλίζει την κατάλληλη και έγκαιρη διαβίβαση των καταγγελιών στις αρμόδιες υπηρεσίες της Επιτροπής, καθώς και τη συστηματική ανατροφοδότηση με πληροφορίες προς τους καταγγέλλοντες σύμφωνα με την ανακοίνωση του 2002 για τις σχέσεις με τον καταγγέλλοντα στον τομέα των παραβάσεων του κοινοτικού δικαίου¹⁵.

Το 2010, καταχωρίστηκαν στο CHAP 4035 υποθέσεις (83% καταγγελίες και 17% αιτήσεις για πληροφορίες). Τα πέντε κράτη μέλη από τα οποία προήλθαν αυτές οι υποθέσεις είναι : η Ιταλία (12%), η Ισπανία (11,4%), η Γερμανία (9,5%), το Ηνωμένο Βασίλειο (7,5%) και η Γαλλία (6,9%).

¹³ Οδηγία 2005/29/EC του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11^{ης} Μαΐου 2005, για τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές των επιχειρήσεων προς τους καταναλωτές στην εσωτερική αγορά και την τροποποίηση της οδηγίας 84/450/EEC του Συμβουλίου, των οδηγιών 97/7/EK, 98/27/EK και 2002/65/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και του κανονισμού (ΕΚ) αριθ.2006/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, ΕΕ L 149 της 11.6.2005, σ. 22.

¹⁴ Άρθρο 10 του πρωτοκόλλου 36.

¹⁵ COM(2002)141 τελικό, ΕΕ C 244 της 10.10.2002 σ. 5.

Το 52,5% των καταγγελιών τέθηκε απευθείας στο αρχείο στο CHAP βάσει συνολικής απάντησης της Επιτροπής και επιπλέον 14% τέθηκε στο αρχείο λόγω μη αρμοδιότητας της ΕΕ. Για το 17% των υποθέσεων, η εξέταση συνεχίστηκε μέσω του «EU Pilot» και για το 9% κινήθηκε διαδικασία παράβασης.

EU Pilot: Το πρόγραμμα EU Pilot λειτουργεί από τον Απρίλιο του 2008 με σκοπό την παροχή ταχύτερων και καλύτερων απαντήσεων σε ερωτήματα που υποβάλλονται από τους πολίτες ή τις επιχειρήσεις και την εξεύρεση λύσεων για τα προβλήματα που προκύπτουν κατά την εφαρμογή του ενωσιακού δικαίου. Το EU Pilot έχει σχεδιαστεί επίσης για να βελτιώσει την επικοινωνία και τη συνεργασία μεταξύ των υπηρεσιών της Επιτροπής και των αρχών των κρατών μελών σχετικά με την εφαρμογή του κοινοτικού δικαίου ή τη συμμόρφωση του εθνικού δικαίου με το ενωσιακό δίκαιο.

Οι υπηρεσίες της Επιτροπής μπορούν να υποβάλλουν στο EU Pilot αιτήσεις για πληροφορίες και καταγγελίες που έλαβαν από πολίτες και επιχειρήσεις, καθώς και αυτεπάγγελτες υποθέσεις. Μεταξύ αυτών περιλαμβάνονται προβλήματα που εθίγησαν με την Επιτροπή στο πλαίσιο της επιτροπής αναφορών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ή μέσω επιστολής ενός μέλους του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Από τη θέση του σε λειτουργία, το εργαλείο EU Pilot αποδείχτηκε πολύ αποτελεσματικό και δείχνει τον τρόπο με τον οποίο η Επιτροπή και τα συμμετέχοντα κράτη μέλη συνεργάζονται για να βρουν λύσεις που επιτρέπουν στο δίκαιο της Ένωσης να παράγει πλήρη και γρήγορα αποτελέσματα προς όφελος των πολιτών και των επιχειρήσεων. Η Επιτροπή εξετάζει κάθε υπόθεση και κινεί τις διαδικασίες παράβασης εάν δεν μπορεί να βρεθεί λύση που είναι συμβατή με το ενωσιακό δίκαιο. Στις 31 Δεκεμβρίου 2010, το 81% των απαντήσεων που παρασχέθηκαν από τα κράτη μέλη αξιολογήθηκαν ως αποδεκτές¹⁶ από την Επιτροπή, ενώ 160 υποθέσεις μεταφέρθηκαν στη βάση δεδομένων NIF για να μπορέσει η Επιτροπή να κινήσει τη διαδικασία παράβασης με την αποστολή προειδοποιητικής επιστολής δυνάμει του άρθρου 258 της Συνθήκης.

Το 2008, 15 κράτη μέλη ζήτησαν να συμμετάσχουν οικειοθελώς στο EU Pilot. Μετά την επιτυχία του προγράμματος, η Επιτροπή αποφάσισε, στην πρώτη έκθεση αξιολόγησης του EU Pilot που εκδόθηκε το Μάρτιο του 2010¹⁷, να καλέσει τα υπόλοιπα 12 κράτη μέλη να συμμετάσχουν στο πρόγραμμα. Στα τέλη του 2010, δήλωσαν συμμετοχή άλλα τρία κράτη μέλη¹⁸.

Βάσεις δεδομένων της Επιτροπής για τη διαχείριση των υποθέσεων που αφορούν την εφαρμογή του δικαίου της ΕΕ

Οι καταγγελίες/αιτήσεις για πληροφορίες καταχωρίζονται πρώτα στο CHAP και, στη συνέχεια, μεταφέρονται στο EU Pilot για τα συμμετέχοντα κράτη μέλη, αν η Επιτροπή χρειάζεται να λάβει περαιτέρω πραγματικές ή νομικές πληροφορίες ή να παράσχει στο σχετικό κράτος μέλος την ευκαιρία να προτείνει λύση που συμμορφώνεται με το ενωσιακό δίκαιο. Εάν δεν

¹⁶ «Αποδεκτή» σημαίνει ότι, βάσει των πληροφοριών που έλαβε, η Επιτροπή μπορεί να θέσει το φάκελο στο αρχείο.

¹⁷ COM(2010)70 τελικό.

¹⁸ Τα 18 κράτη μέλη είναι η Αυστρία, η Βουλγαρία, η Τσεχική Δημοκρατία, η Δανία, η Εσθονία, η Γερμανία, Φινλανδία, Ουγγαρία, η Ιρλανδία, η Ιταλία, η Λιθουανία, οι Κάτω Χώρες, η Πορτογαλία, η Σλοβακία, η Σλοβενία, η Σουηδία, η Ισπανία και το Ηνωμένο Βασίλειο. Η διαδικασία συνεχίζεται το 2011.

βρεθεί λύση που συμμορφώνεται με το ενωσιακό δίκαιο, οι υποθέσεις μεταφέρονται στη βάση δεδομένων NIF για τις παραβάσεις.

Οι υποθέσεις που κινεί η Επιτροπή *αυτεπάγγελτα* (*ex-officio*) ξεκινούν στο EU Pilot για τα συμμετέχοντα κράτη μέλη και, στη συνέχεια, εάν δεν καταστεί δυνατόν να επιλυθούν, μεταφέρονται στη βάση δεδομένων NIF για τις παραβάσεις.

Οι υποθέσεις μη κοινοποίησης καταχωρίζονται απευθείας και αποκλειστικά στη βάση δεδομένων NIF για τις παραβάσεις, δεδομένου ότι πρόκειται για σαφείς υποθέσεις στις οποίες η χρήση του EU Pilot δεν θα προσέδιδε προστιθέμενη αξία.

Για τα κράτη μέλη που δε συμμετέχουν ακόμη στο EU Pilot, η αλληλογραφία γίνεται ακόμη μέσω των κλασικών διοικητικών καναλιών.

Συμπέρασμα: Η Επιτροπή θα αναπτύξει περαιτέρω τις βάσεις δεδομένων της για τη διαχείριση των υποθέσεων που αφορούν την εφαρμογή του δικαίου της ΕΕ. Η Επιτροπή θα διερευνήσει τη δυνατότητα να επεκτείνει στο σύνολο των κρατών μελών τη χρήση του EU Pilot ως μέσου πρόληψης και επίλυσης των προβλημάτων. Ο γενικός στόχος που επιδιώκει η Επιτροπή είναι να διασφαλίσει τη συστηματική καταχώριση όλων των καταγγελιών/αιτήσεων για πληροφορίες για την εφαρμογή του δικαίου της ΕΕ, να αναζητήσει την ταχεία επίλυση των προβλημάτων που διαπιστώνονται με την χρήση του EU Pilot και, όπου είναι αναγκαίο, να κινεί και να συνεχίζει με αποφασιστικότητα τις διαδικασίες παράβασης.

3.3. Προβλήματα που συνδέονται με την εφαρμογή των διατάξεων

Σύμφωνα με το άρθρο 17 της ΣΕΕ, ο μοναδικός και βασικός ρόλος της Επιτροπής είναι να εποπτεύει την εφαρμογή του δικαίου της ΕΕ. Είναι μέρος του βασικού έργου της Επιτροπής να *μεριμνά για την εφαρμογή των συνθηκών καθώς και των μέτρων που θεσπίζονται βάσει αυτών από τα θεσμικά όργανα*. Οι δυνατότητες να κινεί διαδικασίες παράβασης κατά των κρατών μελών βάσει του άρθρου 258 της ΣΛΕΕ και να επιβάλει χρηματικές κυρώσεις βάσει του άρθρου 260 της ΣΛΕΕ όταν τα κράτη μέλη επιμένουν να παραβαίνουν το ενωσιακό δίκαιο, αποτελούν πράγματι σημαντικά μέσα σε αυτό το πλαίσιο.

Ωστόσο, μόνο σε λίγους τομείς έχει η Επιτροπή το δικαίωμα να εξετάζει τη συμμόρφωση με τους κανόνες της ΕΕ επιτόπου. Οι τομείς αυτοί περιλαμβάνουν την είσπραξη των ιδίων πόρων της Ένωσης που προέρχονται από το ΦΠΑ, για την οποία είναι υπεύθυνες οι αρμόδιες για το προϋπολογισμό υπηρεσίες επικουρούμενες από εμπειρογνώμονες προερχόμενους από τον φορολογικό τομέα. Οι απαιτήσεις όσον αφορά την ασφάλεια των τροφίμων, το φυτοϋγειονομικό τομέα και τον τομέα της υγείας και της καλής διαβίωσης των ζώων μπορούν να ελέγχονται επιτόπου από το γραφείο τροφίμων και κτηνιατρικών θεμάτων της Επιτροπής. Ειδικευμένοι οργανισμοί της ΕΕ, σε συνεργασία με τις υπηρεσίες θαλασσίων και εναερίων μεταφορών της Επιτροπής, ελέγχουν την προστασία και την ασφάλεια στον τομέα των θαλασσίων και αεροπορικών μεταφορών. Οι πυρηνικές εγκαταστάσεις αποτελούν επίσης αντικείμενο περιοδικών επιθεωρήσεων από τις υπηρεσίες της Επιτροπής.¹⁹

Η δυνατότητα να επιβάλλει η Επιτροπή δημοσιονομικές διορθώσεις περιορίζεται επίσης σε ειδικούς τομείς. Η Επιτροπή μπορεί να προσφύγει στη διαδικασία εκκαθάρισης λογαριασμών στον τομέα της γεωργίας, εάν υπάρχει χρηματοδότηση από την ΕΕ, αποκλείοντας από τη

¹⁹ Η παρούσα έκθεση δεν καλύπτει την πολιτική ανταγωνισμού όπου η Επιτροπή έχει στη διάθεσή της ιδιαίτερα μέσα για τον έλεγχο της συμμόρφωσης.

χρηματοδότηση από την ΕΕ τις δαπάνες εκείνες που δεν πραγματοποιήθηκαν σύμφωνα με κανόνες της Ένωσης. Έχει συσταθεί ένα παρόμοιο εργαλείο για να διασφαλιστεί η ορθή εκτέλεση των έργων που συγχρηματοδοτούνται από την ΕΕ στον τομέα της περιφερειακής πολιτικής.

Παρά τους περιορισμούς αυτούς, είναι σημαντικό να έχει κανείς υπόψη ότι το δίκαιο της ΕΕ αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της εθνικής έννομης τάξης στα κράτη μέλη, ανεξάρτητα αν οι κανόνες της ΕΕ εφαρμόζονται απευθείας (π.χ. κανονισμοί) ή απαιτούν προηγούμενη μεταφορά στο εθνικό δίκαιο (οδηγίες). Συνεπώς, την ευθύνη για την ορθή εφαρμογή του δικαίου της ΕΕ την έχουν καταρχήν η διοίκηση και ο δικαστικός κλάδος των κρατών μελών, οι οποίοι πρέπει να διασφαλίζουν ότι εκτελούνται ορθά τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των πολιτών και των επιχειρήσεων.

Οι εθνικές αρχές απολαύουν συχνά μεγάλης διακριτικής ευχέρειας σχετικά με τον τρόπο οργάνωσης αυτών των μηχανισμών εκτέλεσης, συμπεριλαμβανομένων των κυρώσεων για μη συμμόρφωση. Ο ευρωπαίος νομοθέτης και η Επιτροπή μπορούν, ωστόσο, να προωθούν την αποτελεσματική εφαρμογή του δικαίου σε επίπεδο κράτους μέλους με διαφόρους τρόπους.

Για παράδειγμα, στον τομέα των δικαιωμάτων των επιβατών, ανταποκρινόμενη στην κρίση που προκλήθηκε από το νέφος υφαιστιακής στάχτης, το οποίο παρέλυσε τον ευρωπαϊκό εναέριο χώρο την Άνοιξη του 2010, η Επιτροπή συναντήθηκε άρραυτα με τις εθνικές αρχές εκτέλεσης για να διασφαλίσει, μέσω συμφωνημένων κατευθυντηρίων γραμμών, την ισόρροπη και ενιαία ερμηνεία του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 261/2004²⁰ για τα δικαιώματα των επιβατών αεροπορικών μεταφορών, ιδίως όσον αφορά τη βοήθεια που οι επιβάτες που ήταν ακινητοποιημένοι στο έδαφος είχαν το δικαίωμα να λάβουν από τις αεροπορικές εταιρείες.

Εξάλλου, η υφιστάμενη νομοθεσία της ΕΕ και οι διεθνείς συμφωνίες απαιτούν να παρέχουν τα κράτη μέλη πρόσβαση σε μηχανισμούς επανόρθωσης σε ορισμένους τομείς. Στον περιβαλλοντικό τομέα, η πρόταση αναθεώρησης της οδηγίας του Seveso²¹ περιλαμβάνει κανόνες για την πρόσβαση στη δικαιοσύνη, οι οποίοι ευθυγραμμίζονται με τη σύμβαση Aarhus. Οι διατάξεις αυτές που προβλέπουν διευρυμένη πρόσβαση στη δικαιοσύνη θα εξακολουθήσουν να ισχύουν στην αναδιατυπωμένη οδηγία για τις βιομηχανικές εκπομπές (2010/75/ΕΕ²²). Οι κανόνες προσφυγής στα μέτρα που αφορούν την κοινωνία των πληροφοριών (οδηγία 2002/21/ΕΚ²³) και την αντίστοιχη νομολογία αφορούν ευρεία ομάδα ενδιαφερομένων που μπορούν να αμφισβητήσουν τις αποφάσεις που λαμβάνονται από τις εθνικές αρχές και δικαστήρια. Η νομοθεσία στον τομέα των εσωτερικών υποθέσεων (για παράδειγμα, οδηγία για τις κυρώσεις που επιβάλλονται στους εργοδότες 2009/52/ΕΚ²⁴)

²⁰ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 261/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11^{ης} Φεβρουαρίου 2004, για τη θέσπιση κοινών κανόνων αποζημίωσης των επιβατών αεροπορικών μεταφορών και παροχής βοήθειας σε αυτούς σε περίπτωση άρνησης επιβίβασης και ματαίωσης ή μεγάλης καθυστέρησης της πτήσης, ΕΕ L 46 της 17.2.2004, σ. 1.

²¹ Οδηγία 2003/105/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16^{ης} Δεκεμβρίου 2003, για την τροποποίηση της οδηγίας 96/82/ΕΚ του Συμβουλίου για την αντιμετώπιση των κινδύνων μεγάλων ατυχημάτων σχετιζόμενων με επικίνδυνες ουσίες, ΕΕ L 345 της 31.12.2003, σ. 97.

²² Οδηγία 2010/75/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24^{ης} Νοεμβρίου 2010, περί βιομηχανικών εκπομπών (ολοκληρωμένη πρόληψη και έλεγχος της ρύπανσης) ΕΕ L 334 της 17.12.2010, σ. 17.

²³ Οδηγία 2002/21/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7^{ης} Μαρτίου 2002, σχετικά με κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών, ΕΕ L 108 της 24.4.2002 σ. 33.

²⁴ Οδηγία 2009/52/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Ιουνίου 2009 σχετικά με την επιβολή ελάχιστων προτύπων όσον αφορά τις κυρώσεις και τα μέτρα κατά των

υποχρεώνει τα κράτη μέλη να επιτρέπουν σε τρίτους (για παράδειγμα, συνδικάτα) να παρεμβαίνουν εκ μέρους των εργαζομένων που είναι εμπλεγμένοι σε διοικητικές ή αστικές διαδικασίες. Οι κανόνες στον τομέα της μετανάστευσης υποχρεώνει να αιτιολογείται κάθε άρνηση αίτησης άδειας διαμονής καθώς και να ενημερώνονται οι αιτούντες σχετικά με τους δυνατούς μηχανισμούς προσφυγής και τις προθεσμίες. Επίσης, πρέπει να αιτιολογείται κάθε απόρριψη αίτησης θεώρησης.

Ορισμένες πρόσφατες οδηγίες της ΕΕ απαιτούν από τα κράτη μέλη να δημιουργούν *συμπληρωματικούς ή εναλλακτικούς διαύλους επίλυσης των διαφορών*. Στον τομέα της εσωτερικής αγοράς, η οδηγία για το συντονισμό των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων που αφορούν τους οργανισμούς συλλογικών επενδύσεων σε κινητές αξίες (οδηγία ("UCITS IV" 2009/65/EK²⁵) υποχρεώνουν τα κράτη μέλη να εφαρμόζουν αποτελεσματικές διαδικασίες καταγγελιών και επανόρθωσης για εξώδικη διευθέτηση των διαφορών των καταναλωτών. Η οδηγία 2007/66/EK για την αποτελεσματικότητα των διαδικασιών προσφυγής στον τομέα της σύναψης δημόσιων συμβάσεων²⁶ διασφαλίζει μέσω κοινών προτύπων ότι όλοι οι συμμετέχοντες σε δημόσιες συμβάσεις διαθέτουν σε όλα τα κράτη μέλη τα αναγκαία μέσα προστασίας των δικαιωμάτων τους δυνάμει του δικαίου της ΕΕ. Οι κανόνες προστασίας των καταναλωτών παραμένουν ένας βασικός τομέας όπου τα μέσα επίλυσης των διαφορών εδράζονται στο δίκαιο της ΕΕ με την ευρωπαϊκή διαδικασία μικροδιαφορών (κανονισμός 861/2007²⁷) και την υποχρέωση των κρατών μελών να θεσπίσουν κατάλληλα και αποτελεσματικά μέσα επανόρθωσης στις βασικές οδηγίες (2005/29/EK²⁸ και 97/7/EK²⁹). Οι οδηγίες για την ελευθέρωση των αγορών ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου (2009/72/EK³⁰ και 2009/73/EK³¹) ενισχύουν την προστασία των καταναλωτών προβλέποντας έναν διαμεσολαβητή στον τομέα της ενέργειας ή τη σύσταση φορέα καταναλωτών για εξώδικη διευθέτηση των διαφορών. Ένα άλλο παράδειγμα του τρόπου με τον οποίο το δίκαιο της Ένωσης υποστηρίζει την εκτέλεση είναι η δημιουργία φορέων προώθησης της ισότητας σύμφωνα με τη νομοθεσία κατά των διακρίσεων: ένα από τα καθήκοντά τους είναι να κατευθύνουν τα θύματα διακρίσεων στις οργανώσεις διαμεσολάβησης.

Η προώθηση της συνεργασίας μεταξύ των εθνικών αρμόδιων αρχών μπορεί να αποτελέσει συχνά ένα χρήσιμο συνοδευτικό μέτρο. Τούτο μπορεί να επιτευχθεί μέσω δικτύων (π.χ. IMPEL – το δίκτυο της ΕΕ για την εφαρμογή και την επιβολή του δικαίου του περιβάλλοντος), των κλασικών συμβουλευτικών επιτροπών (π.χ. η επιτροπή ανωτέρων επιθεωρητών εργασίας) ή καινοτόμων διαρθρώσεων όπως το 'Forum' των εκτελεστικών

εργοδοτών που απασχολούν παράνομα διαμένοντες υπηκόους τρίτων χωρών, ΕΕ L 168 της 30.6.2009, σ. 24.

²⁵ ΕΕ L 302 της 17.11.2009, σ. 32.

²⁶ ΕΕ L 335 της 20.12.2007, σ. 31.

²⁷ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 861/2007 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11^{ης} Ιουλίου 2007, για τη θέσπιση ευρωπαϊκής διαδικασίας μικροδιαφορών, ΕΕ L 199 της 31.7.2007, σ. 1.

²⁸ Οδηγία 2005/29/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11^{ης} Μαΐου 2005 για τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές των επιχειρήσεων προς τους καταναλωτές στην εσωτερική αγορά, ΕΕ L 149 της 11.6.2005, σ. 22.

²⁹ Οδηγία 97/7/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Μαΐου 1997, για την προστασία των καταναλωτών κατά τις εξ αποστάσεως συμβάσεις, ΕΕ L 144 της 4.6.1997, σ. 19.

³⁰ Οδηγία 2009/72/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13^{ης} Ιουλίου 2009, σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας και για την κατάργηση της οδηγίας 2003/54/EK, ΕΕ L 211 της 14.8.2009, σ. 55.

³¹ Οδηγία 2009/73/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13^{ης} Ιουλίου 2009, σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά φυσικού αερίου και την κατάργηση της οδηγίας 2003/55/EK, ΕΕ L 211 της 14.8.2009, σ. 94.

αρχών που συνδέεται με τον ευρωπαϊκό οργανισμό χημικών προϊόντων που συστήνεται από τον κανονισμό REACH³².

Οι άτυποι μηχανισμοί επίλυσης των προβλημάτων συνέχισαν να παρέχουν ταχείες και πρακτικές λύσεις στους πολίτες. Το SOLVIT, ένα δίκτυο εθνικών αρχών που υποστηρίζεται από την Επιτροπή, διεκπεραιώνει όλο και μεγαλύτερο αριθμό υποθέσεων από χρόνο σε χρόνο, ιδίως στον τομέα των νομοθετικώς κατοχυρωμένων επαγγελμάτων, της μόνιμης διαμονής και της κοινωνικής ασφάλισης. Το 2010, 9 από τις 10 υποθέσεις SOLVIT μπόρεσαν να επιλυθούν επιτυχώς, οι περισσότερες σε χρονικό διάστημα 10 εβδομάδων. Τούτο είναι ενδεικτικό του αυξανόμενου ποσοστού επιτυχίας σε σύγκριση με το 2009.

Όσον αφορά τα θέματα στον τομέα της απασχόλησης, η διοικητική επιτροπή για το συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης συνέστησε μία επιτροπή συνδιαλλαγής για να διαμεσολαβεί μεταξύ των κρατών μελών των οποίων οι γνώμες διαφέρουν.

Συμπέρασμα: Η Επιτροπή θα ενισχύσει περαιτέρω και θα προωθήσει μέσα επίλυσης των προβλημάτων, όπως το SOLVIT, δίκτυα όπως το IMPEL και επίσης θα συνεχίσει να εξετάζει κατά πόσο θα μπορούσαν να προστεθούν επιπλέον μηχανισμοί στο υφιστάμενο σύστημα διορθωτικών μέτρων της ΕΕ, ώστε να ενισχυθεί η εφαρμογή του δικαίου της ΕΕ. Η Επιτροπή θα λάβει επίσης μέτρα για να ενισχύσει τις συνέργειες μεταξύ των υφιστάμενων εργαλείων επίλυσης των προβλημάτων, όπου αυτό είναι δυνατό, ώστε να διασφαλίσει ότι τα προβλήματα επιλύονται με τον πλέον αποτελεσματικό τρόπο προς όφελος των ευρωπαίων πολιτών και των επιχειρήσεων.

3.4. Προληπτικά μέτρα

3.4.1. Γενική ανάπτυξη των πολιτικών

Προγράμματα εφαρμογής: Στην ανακοίνωσή της του 2007, η Επιτροπή ανέλαβε το σχεδιασμό μέτρων συστηματικής πρόληψης που έχουν ως σκοπό να βοηθήσουν τα κράτη μέλη στην εφαρμογή του δικαίου της ΕΕ. Τα προγράμματα εφαρμογής διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο σ' αυτό το πλαίσιο. Στα προγράμματα αυτά η Επιτροπή εντοπίζει όλους τους βασικούς κινδύνους για την έγκαιρη και ορθή εφαρμογή μιας νέας οδηγίας και προσδιορίζει τις κατάλληλες ενέργειες για την αντιμετώπισή τους. Η κατάρτιση αυτών των προγραμμάτων εφαρμογής αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της «έξυπνης» προσέγγισης της νομοθεσίας και βοηθά να διασφαλιστεί ότι η εφαρμογή λαμβάνεται κατάλληλα υπόψη σε όλο τον κύκλο πολιτικής. Το 2010 το πρόγραμμα εργασίας της Επιτροπής 2011 προσδιόρισε μία σειρά σημαντικών και σύνθετων προτάσεων για τις οποίες θα προετοιμάζονταν προγράμματα εφαρμογής.

Στις 22 και 23 Νοεμβρίου 2010, η βελγική προεδρία διοργάνωσε διάσκεψη για τη μεταφορά των οδηγιών της ΕΕ, την οποία ακολούθησε παρόμοια διάσκεψη που διοργάνωσε η προεδρία

³² Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1907/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18^{ης} Δεκεμβρίου 2006, για την καταχώρηση, την αξιολόγηση, την αδειοδότηση και τους περιορισμούς των χημικών προϊόντων (REACH), και για την ίδρυση του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Χημικών Προϊόντων καθώς και για την τροποποίηση της οδηγίας 1999/45/ΕΚ και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 793/93 και του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1488/94 της Επιτροπής καθώς και της οδηγίας 76/769/ΕΟΚ του Συμβουλίου και των οδηγιών της Επιτροπής 91/155/ΕΟΚ, 93/67/ΕΟΚ, 93/105/ΕΚ και 2000/21/ΕΚ, ΕΕ L 396 της 30.12.2006, σ. 1.

της Τσεχίας, το Μάρτιο του 2009, και είχε ως σκοπό την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών στην εφαρμογή του δικαίου της ΕΕ³³.

Δικαστική κατάρτιση: Η συνθήκη της Λισαβόνας παρέχει για πρώτη φορά νομική βάση για τη δράση της Ευρωπαϊκής Ένωσης υπέρ της σύστασης ενός ευρωπαϊκού δικτύου κατάρτισης δικαστικών (άρθρο 81 παράγραφος 2 και άρθρο 82 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ). Το ευρωπαϊκό δίκτυο κατάρτισης δικαστικών θα πρέπει να καλύπτει την κατάρτιση των ασκούντων συναφή με τη δικαιοσύνη επαγγέλματα, (δικαστές, εισαγγελείς, δικηγόροι, συμβολαιογράφοι, δικαστικοί κλητήρες και δικαστικοί υπάλληλοι) σε όλους τους τομείς της νομοθεσίας της ΕΕ μέσω δραστηριοτήτων κατάρτισης και προγραμμάτων ανταλλαγών. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ετοιμάζει μία ανακοίνωση για το ευρωπαϊκό δίκτυο κατάρτισης δικαστικών προκειμένου να διερευνήσει τον τρόπο αντιμετώπισης των σημαντικών αναγκών κατάρτισης των ασκούντων συναφή με τη δικαιοσύνη επαγγέλματα σ' αυτόν τον τομέα. Τον Οκτώβριο του 2010, η Επιτροπή ξεκίνησε μία διαδικασία ευρείας διαβούλευσης προκειμένου να συγκεντρώσει τις απόψεις των σημαντικότερων ενδιαφερομένων στον τομέα της δικαστικής κατάρτισης. Τα αποτελέσματα της διαβούλευσης θα συμπεριληφθούν στην ανακοίνωση που αναμένεται για το δεύτερο εξάμηνο του 2011.

3.4.2. Οι κυριότερες εξελίξεις σε διάφορους τομείς

Προγράμματα εφαρμογής: Σε ορισμένους τομείς πολιτικής, οι οδηγίες συνοδεύονται τακτικά από προγράμματα εφαρμογής. Στον τομέα του *περιβάλλοντος*, όπου καταρτίζονται τέτοια προγράμματα από το 2008, η Επιτροπή αναθεώρησε τη στρατηγική της ώστε να αντιμετωπίσει καλύτερα τους κινδύνους και να την εναρμονίσει με άλλα εργαλεία πρόληψης, όπως πίνακες αποτελεσμάτων και καταλόγους ελέγχου της μεταφοράς³⁴. Στην *εσωτερική αγορά*, τα προγράμματα εφαρμογής εφαρμόζονται για την οδηγία για τις δημόσιες συμβάσεις στον τομέα της άμυνας, την τρίτη ταχυδρομική οδηγία και για οδηγίες στον τομέα του εταιρικού δικαίου. Η Επιτροπή ζητά τώρα κατά κανόνα να καταρτίζεται πρόγραμμα εφαρμογής για κάθε νέα πρόταση οδηγίας στον τομέα της *υγείας και της προστασίας των καταναλωτών*. Στον τομέα των *επιχειρήσεων και της βιομηχανίας*, πολλές προτάσεις οδηγιών θα συνοδεύονται από προγράμματα εφαρμογής. Οι προτάσεις αυτές περιλαμβάνουν: την επαναταξινόμηση των μεταχειρισμένων αυτοκινήτων σε άλλο κράτος μέλος, την τιμολόγηση των φαρμακευτικών προϊόντων και τροποποιήσεις του τύπου έγκρισης μηχανοκινήτων οχημάτων.

Άλλα εργαλεία: Σχεδόν όλες οι υπηρεσίες της Επιτροπής εκδίδουν κατευθυντήριες γραμμές, εγχειρίδια ή ερμηνευτικά σημειώματα με σκοπό την ομαλή διεξαγωγή της διαδικασίας μεταφοράς. Όλες οι υπηρεσίες της Επιτροπής αναλαμβάνουν να διευκρινίζουν με τα κράτη μέλη, κατά τις συνεδριάσεις ομάδων εμπειρογνομόνων και διμερών επαφών, τα δισεπίλυτα ζητήματα μεταφοράς. Τα ζητήματα αυτά εντάσσονται συχνά στην ημερήσια διάταξη των συνεδριάσεων - πακέτων. Σεμινάρια, εργαστήρια και έγγραφα εργασίας αποτελούν επίσης εργαλεία που χρησιμοποιούνται τακτικά για τη βελτίωση των αποτελεσμάτων της μεταφοράς.

³³ Βλ. δελτίο τύπου της 22.11.2010 στην ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://www.eutrio.be/pressrelease/opening-conference-transposition-european-directives-olivier-chastel-describes-belgian->

³⁴ Ο κατάλογος ελέγχου μεταφοράς είναι ένα άτυπο έγγραφο, το οποίο καταρτίζεται από τις υπηρεσίες της Επιτροπής μετά από τις συζητήσεις τους με τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη στις ομάδες εργασίας ή στις «συνεδριάσεις – πακέτο» και έχει σκοπό να βοηθήσει τα κράτη μέλη να εφαρμόσουν το δίκαιο της ΕΕ.

Η Επιτροπή στηρίζει ενεργά τα κράτη μέλη στις προσπάθειές τους να καταστήσουν τη διαδικασία μεταφοράς όσο το δυνατόν πιο λειτουργική και ταχεία με απώτατο στόχο την ορθή εφαρμογή του δικαίου της Ένωσης και την πραγματική τήρηση των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων. Για παράδειγμα, η Πράσινη Βίβλος για το μέλλον του ΦΠΑ³⁵ διερευνά τρόπους για την απλούστευση του συστήματος ΦΠΑ της ΕΕ για να διευκολύνει τη μεταφορά του. Η Επιτροπή διαδραματίζει επίσης ενεργό ρόλο στη βελτίωση της συνεργασίας σε τοπικό επίπεδο στο πλαίσιο του Σένγκεν μεταξύ των προξενείων των κρατών μελών, ιδίως με σεμινάρια κατάρτισης, καθώς και στην εναρμόνιση των πρακτικών τους σύμφωνα με το *κεκτημένο* της ΕΕ.

Προληπτικά μέτρα θα εστιαστούν *επίσης* στη συμμετοχή των πολιτών στην εφαρμογή του δικαίου της ΕΕ. Για το σκοπό αυτό, μπορεί να είναι χρήσιμη η επιγραμματική νομική βάση δεδομένων του δικαίου των καταναλωτών (ιδίως η οδηγία 2005/29/ΕΚ³⁶). Η ευαισθητοποίηση όσον αφορά αυτό το θέμα αποτελεί βασική προτεραιότητα στους τομείς όπου οι πολίτες πρέπει να βασιστούν κυρίως στις διατάξεις της Συνθήκης για να διεκδικήσουν τα δικαιώματά τους, όπως η ελεύθερη κυκλοφορία των σπουδαστών, η αναγνώριση των πανεπιστημιακών πτυχίων και ο αθλητισμός.

Συμπέρασμα: Για να προλάβει τα προβλήματα μεταφοράς και εφαρμογής των νέων νομοθετικών κειμένων, η Επιτροπή θα συνεχίσει να κάνει χρήση ενός φάσματος προληπτικών μέτρων, συμπεριλαμβανομένων των προγραμμάτων εφαρμογής, με απώτερο σκοπό την ομαλή και ακριβή εφαρμογή των μελλοντικών οδηγιών.

3.5. Πίνακες αντιστοιχίας

Οι πίνακες αντιστοιχίας δείχνουν τον τρόπο με τον οποίο τα κράτη μέλη μετέφεραν το δίκαιο της ΕΕ στο εθνικό δίκαιο, παρουσιάζοντας αναλυτικά τον τρόπο με τον οποίο μεταφέρθηκε κάθε στοιχείο του δικαίου της ΕΕ.

Παρέχουν μια σαφή επισκόπηση των εθνικών κανόνων που εφαρμόζουν κάθε άρθρο μιας οδηγίας και διευκολύνουν, έτσι, τις επαφές με την Επιτροπή αποδεικνύοντας ότι μία οδηγία έχει μεταφερθεί πλήρως στο εθνικό δίκαιο. Στη συνέχεια, μπορούν να χρησιμεύσουν ως σημείο πρόσβασης στους ενδιαφερομένους που επιθυμούν να εντοπίσουν τις νομικές διατάξεις που τους αφορούν.

Από το 2003, η Επιτροπή συμπεριέλαβε τις δεσμευτικές διατάξεις για τους πίνακες αντιστοιχίας στις προτάσεις οδηγιών της. Κατά την νομοθετική διαδικασία, εντούτοις, οι διατάξεις αυτές καταργούνται συχνά με πρωτοβουλία του Συμβουλίου.

Στη συμφωνία-πλαίσιο που διέπει τις σχέσεις μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και της Επιτροπής από τον Νοέμβριο του 2010, αμφότερα τα όργανα υπογράμμισαν το μεγάλο αριθμό πλεονεκτημάτων των πινάκων αντιστοιχίας και επαναβεβαίωσαν τη δέσμευσή τους να διατηρήσουν αυτή τη μέθοδο. Στο σημείο 44 της συμφωνίας, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και η Επιτροπή επανέλαβαν τη δέσμευσή τους να διατηρήσουν τις υποχρεωτικές διατάξεις

³⁵ Πράσινη Βίβλος της 1.12.2010 σχετικά με το μέλλον του ΦΠΑ. Προς ένα απλούστερο, ισχυρότερο και αποτελεσματικότερο σύστημα ΦΠΑ, COM(2010)695 τελικό.

³⁶ Οδηγία 2005/29/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11^{ης} Μαΐου 2005, για τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές των επιχειρήσεων προς τους καταναλωτές στην εσωτερική αγορά, ΕΕ L 149 της 11.6.2005, σ. 22.

σχετικά με τους πίνακες αντιστοιχίας καθόλη τη διάρκεια των νομοθετικών διαπραγματεύσεων.

Συμπέρασμα: Η Επιτροπή εκτιμά ότι, σε πολλές υποθέσεις, οι πίνακες αντιστοιχίας αποτελούν σημαντικό μέσο που βοηθά στη διασφάλιση της αποτελεσματικής εφαρμογής των οδηγιών. Για το λόγο αυτό, η Επιτροπή θα συνεχίσει να περιλαμβάνει στις προτάσεις της την κατάλληλη διατύπωση. Εξάλλου, δεσμεύεται να εργαστεί από κοινού με το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο για την εξεύρεση μιας λύσης που ενισχύει τη μεταφορά και τη συμμόρφωση.

3.6. Διαφάνεια

Το 2010 η Επιτροπή συνέχισε να δημοσιεύει στο δικτυακό της τόπο³⁷ συνοπτικές πληροφορίες για όλες τις διαδικασίες παράβασης από το στάδιο της αιτιολογημένης γνώμης και, σε επιλεγμένες υποθέσεις, από το στάδιο της προειδοποιητικής επιστολής. Η σύνοψη περιλαμβάνει το σχετικό κράτος μέλος, την αρμόδια υπηρεσία της Επιτροπής, τον αριθμό καταχώρισης και τον τίτλο της διαδικασίας, καθώς και την ημερομηνία και τη φύση της τελευταίας απόφασης της Επιτροπής.

Η διαφάνεια είναι επίσης μία από τις πτυχές που υπογραμμίζονται στην αναθεωρημένη συμφωνία-πλαίσιο για τις σχέσεις μεταξύ του Κοινοβουλίου και της Επιτροπής. Το σημείο 44 αυτής της συμφωνίας-πλαίσιο ορίζει ότι:

«Πέραν των ειδικών εκθέσεων και της ετήσιας έκθεσης για την εφαρμογή του δικαίου της Ένωσης, η Επιτροπή θέτει στη διάθεση του Κοινοβουλίου συνοπτικές πληροφορίες σχετικά με όλες τις διαδικασίες επί παραβάσει ήδη από το στάδιο της προειδοποιητικής επιστολής αλλά και, εφόσον ζητηθεί από το Κοινοβούλιο κατά περίπτωση και με τήρηση των κανόνων περί εμπιστευτικότητας, ιδίως όσων αφορούν, σύμφωνα με το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τα ζητήματα στα οποία αναφέρεται η διαδικασία επί παραβάσει».

Συμπέρασμα: Η Επιτροπή θα προωθήσει περαιτέρω τη διαφάνεια στην περί παραβάσεων πολιτική της εντός των νομικών και δικαστικών ορίων.

4. ΕΞΥΠΝΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

Στην ανακοίνωσή της για την έξυπνη νομοθεσία στην Ευρωπαϊκή Ένωση³⁸, η Επιτροπή καθόρισε την προσέγγισή της όσον αφορά την ενσωμάτωση της εφαρμογής του δικαίου της Ένωσης σε όλο τον κύκλο πολιτικής (δηλ. από το αρχικό στάδιο της προετοιμασίας μέχρι την ενδεχόμενη αναθεώρησή της). Ο στόχος είναι τόσο να βελτιωθεί η εφαρμογή και η επιβολή της τήρησης της υφιστάμενης νομοθεσίας όσο και να ενισχυθεί η ποιότητα της νέας νομοθεσίας. Η προσέγγιση αυτή θα αναπτυχθεί περαιτέρω και θα συμβάλει στον αποτελεσματικό έλεγχο και την εφαρμογή του δικαίου της Ένωσης.

³⁷ http://ec.europa.eu/eu_law/infringements/infringements_decisions_en.htm

³⁸ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών, Έξυπνη Νομοθεσία στην Ευρωπαϊκή Ένωση, COM 2010/0543/τελικό. Για περισσότερες πληροφορίες, βλ. το δικτυακό τόπο «καλύτερη νομοθεσία»: http://ec.europa.eu/governance/better_regulation/key_docs_en.htm

5. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Το 2010 χαρακτηρίστηκε από δραστηριότητες που αποσκοπούσαν στην εφαρμογή και την περαιτέρω ανάπτυξη της μεταρρύθμισης της διαχείρισης των υποθέσεων παράβασης από την Επιτροπή, η οποία ξεκίνησε το 2007 με την ανακοίνωση «Μια Ευρώπη Αποτελεσμάτων – Εφαρμογή του Κοινοτικού Δικαίου».

Το 2011 η Επιτροπή θα συνεχίσει να εστιάζεται σε βασικούς τομείς αυτής της στρατηγικής προσέγγισης, ιδίως:

στην αποτελεσματική επίλυση των προβλημάτων: διευρύνοντας, για παράδειγμα, τη χρήση του εργαλείου EU Pilot με σκοπό να συμπεριληφθεί σε όλα τα κράτη μέλη·

στην αποτελεσματική διαχείριση: βελτιώνοντας τη διαχείριση των υποθέσεων που αφορούν παραβάσεις σύμφωνα με τα ορόσημα της Επιτροπής·

στα προληπτικά μέτρα: π.χ. διασφαλίζοντας συστηματική και συνεκτική προσέγγιση των προγραμμάτων εφαρμογής·

στην έξυπνη νομοθεσία: ενσωματώνοντας πληρέστερα τον έλεγχο της εφαρμογής του δικαίου της Ένωσης στον ευρύτερο νομοθετικό κύκλο.